

141 . Dumbrăvița | Comuna: Ruginoasa | Județ: Iași | Punct: Dumbrăvița – Tarlaua Iezerul | Anul: 2022

Anul: 2022

Cod RAN: 98792.01;

Perioade: Preistorie

Epoci: Eneolitic

Tipuri sit: locuire

Autori: Andrei Asăndulesei, Radu-Ștefan Balaur, Felix Adrian Tencariu, Casandra Brașoveanu, Ana Drob, Daniel Cioată, Vasile Cotiugă, Cristin Groapă, Radu Brunchi, Maria Cristina Ciobanu, Ioana-Cosmina Hrinciuc, Serina-Daniela Bobe, Robert Csimalcsik, Daniel Cuculescu, Ana-Elena Harhătă, Ionuț Alin Liciu, Radu Pîrnău, Bogdan Roșca, Ionuț Vasiliniuc, Sergiu Constantin Enea

Instituții: Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Departamentul de Științe, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Departamentul de Științe, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Departamentul de Științe, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Departamentul de Științe, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Departamentul de Științe, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Facultatea de Istorie, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Facultatea de Istorie, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Facultatea de Istorie, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Facultatea de Istorie, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Facultatea de Istorie, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Facultatea de Istorie, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Facultatea de Istorie, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Facultatea de Istorie, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Facultatea de Istorie, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Facultatea de Istorie, Centrul de Cercetări Geografice, Academia Română - Filiala Iași, Centrul de Cercetări Geografice, Academia Română - Filiala Iași, Centrul de Cercetări Geografice, Academia Română - Filiala Iași, Liceul "Ion Neculce" Târgu Frumos

Nr. autorizație: 221

Data autorizației: 2022-04-21

Raportul de cercetare de la Dumbrăvița, com. Ruginoasa, jud. Iași Punct: Dumbrăvița – Tarlaua Iezerul

Raport

Zona care a făcut obiectul investigațiilor de teren este situată la aproximativ 2000 m NNE de satul Dumbrăvița din comuna Ruginoasa, județul Iași (Lat.: 47°17'14.61"N; Long.: 26°50'49.17"E; Alt.: 375 m altitudine absolută) pe un platou înalt aflat la limita vestică a bazinului hidrografic Bahluieț (fig. 1). Stațiunea este afectată de procese de ravenare și alunecări de teren înspre vest și NV, iar latura de est este mărginită de un mic lac natural ce pare să fi afectat integritatea sitului în această zonă. Studiul de caz face parte dintr-un grup mai mare de așezări cucuteniene ce se găsesc în zona supusă cercetării. Așezarea este puternic afectată de lucrările agricole. Din punct de vedere al încadrării în unitățile fizico-geografice ale României, zona sitului se găsește în cadrul unității Podișului Moldovei, în proximitatea limitei dintre Câmpia Moldovei și Podișul Sucevei, partea de sud a Masivului Dealul Mare-Hârlău, la contactul cu Șaua Ruginoasa-Strunga (Băcăuanu et. alii 1980).

Începând cu primăvara anului 2021, în cadrul unui proiect de cercetare TE6[1], stațiunea a fost vizitată în mod repetat de către o echipă formată din cercetători din Centrul Arheoinvest (UAIC) și de la Centrul de Cercetări Geografice al Academiei Române – Filiala Iași, în vederea realizării unor prospecțiuni non-invazive (fotografie aeriană clasică și spectrală, măsurători magnetometrice) și minim invazive (sondaje pedologice) pentru a determina anvergura și planimetria sitului, precum și caracteristicile pedologice specifice zonei. Rezultatele geofizice au relevat prezența unei ample locuiri cucuteniene (15 ha) cu numeroase structuri arheologice (locuințe, gropi, cuptoare, șanțuri) bine evidențiate. Au fost identificate mai

mult de 200 de structuri de locuire organizate, în general pe șiruri, dar și în grupuri, împrejmuite de șanțuri.

Săpătura arheologică întreprinsă în iunie 2022 a avut ca obiectiv verificarea unei anomalii magnetice de dimensiuni mari, care sugera o locuință cu suprafață în jur de 200 mp. Secțiunea a fost amplasată transversal pe anomalia cvasi-dreptunghiulară, surprinzând, după cum ne așteptam, resturile incendiate ale unei locuințe cucuteniene de dimensiuni foarte mari față de media cunoscută (fig. 2). De remarcat faptul că această locuință a avut, foarte probabil, o platformă destul de solidă suspendată pe piloni sau amenajată ca un etaj locuibil. Presupunem aceasta pentru că pe o suprafață destul de mare, aceasta suprapune direct vase sparte pe loc și alte artefacte aflate pe nivelul de călcare antic (fig. 3). Ceramica este materialul arheologic cu ponderea cea mai ridicată, fiind descoperite și câteva vase întregibile, de diferite dimensiuni. Pictura apare sporadic, pe doar câteva fragmente ceramice, indicând subfaza B1 a culturii Cucuteni. Se remarcă un vas întregibil, de dimensiuni mari, a cărui bază păstrează destul de bine amprenta unei țesături folosite ca suport pe parcursul modelării. Pentru o încadrare cronologică mai exactă, s-au prelevat și câteva probe de material osos pentru datare absolută.

O particularitate a așezării de la Dumbrăvița este amplasarea acesteia în proximitatea unei microdepresiuni lacustre cu o suprafață de circa 10 ha, care marchează practic limita estică a așezării. Astfel de microunități hidrologice situate pe interfluvii și suprafețe structurale, denumite popular „bahne”, „iezero”, „lacuri” sau „iazuri ale lui Dumnezeu” sunt destul de rar întâlnite, iar geneza și evoluția lor comportă încă numeroase discuții. Formațiuni lacustre de acest tip, au fost semnalate cu mult timp în urmă, cu precădere în Podișul Central Moldovenesc (Ploscaru 1974).

În ceea ce privește solurile din arealul sitului de la Dumbrăvița, investigațiile de teren desfășurate în cadrul proiectului au constatat în realizarea a două profile de sol, care au fost amplasate pe profilul nordic al secțiunii arheologice, primul profil fiind deschis în proximitatea locuinței cercetate, în timp ce al doilea a intersectat partea centrală a acesteia, de la nivelul actual de călcare până la adâncimea de 130 cm. În cazul ambelor profile s-a constatat prezența unui orizont profund humifer, având culori foarte închise (10YR 2/1), de la suprafață până la nivelul de locuire preistoric, inclusiv, care trece brusc de la adâncimea de circa 75 cm într-un material argilo-marnos carbonatic și cu o textură foarte fină (Fig. 4).

Solurile din perimetrul așezării s-au format pe materiale eluviale argilo-marnoase basarabiene, cu un conținut foarte mare de carbonați de calciu, care apar sub forma unei cuverturi subțiri de 2-3 m dispusă peste gresiile oolitice de Crivești. Orizonturile superioare ale acestor soluri conțin cantități însemnate de materie organică, iar în orizonturile intermediare și bazale sunt prezente crotovine foarte frecvente, ceea ce denotă o activitate faunistică intensă. Deși impactul antropic a fost determinant în evoluția acestor soluri, astfel că în prezent, din punct de vedere taxonomic, acestea îndeplinesc criteriile pentru încadrarea la tipurile Antrosol și Tehnosol, caracteristicile morfologice și fizico-chimice indică evoluția lor pe seama unor Pseudorendzine tipice (cf. SRCS, 1980) inițiale, încadrate în prezent la Faeoziomuri calcarice pararendzinice (SRTS, 2012), care formau învelișul de sol corespunzător nivelului eneolitic.

Textura argiloasă și conținutul excesiv de carbonați de calciu constituie factori care limitează major, până la excludere, instalarea în mod natural a vegetației forestiere pe astfel de soluri. Astfel, putem presupune că existența unui teren deschis, cu un sol bogat în materie organică în orizontul de suprafață, care permitea prelucrarea superficială caracteristică unei agriculturi extensive, a constituit una dintre premisele amplasării aici a acestei așezări.

Note

- This work was supported by a grant of the Romanian Ministry of Education and Research, CNCS - UEFISCDI, project number PN-III-P1-1.1-TE-2019-2232, within PNCDI III.

Informații suplimentare online

[Raportul 6962 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
